

Clàssics Moderns. El mite de la joventut (III)
Páginas de una historia. *Mensaka* (1998) de S. G. Ruiz

Iñaki Revesado

En David té tres coses bones a la vida: Bea, la seva al·lota; el grup musical de què forma part, que cerca obrir-se camí entre el grapat de grups amb talent que lluiten per enregistrar un disc; i la seva moto, amb la qual es guanya la vida fent de missatger (el "mensaka" del títol del film). El que passa és que les tres coses bones que té comencen a pesar-li més del que havia previst, perquè tot ha quedat a meitat de camí, res és com ell s'havia imaginat. Per començar, Bea s'ofega cada vegada més en el pis que comparteixen, en els magatzems de roba en què fa feina i en tot allò que en David li dóna. Bea també esperava alguna cosa més dels 30 anys als quals s'acosta i té por de créixer, de madurar i que la vida sigui només allò. Del grup musical també en formen part Javier i Fran, qui són a més de companys de grup, quasi amics, si bé de cada vegada menys companys i pitjors amics. Javier sempre observa i calla, Fran, el més ambiciós de tots tres, prepara el seu futur personal lligat a la música sense importar-li gaire que el preu que hagi de pagar sigui deixar de banda el grup amb què ha crescut musicalment. Finalment, la moto, la seva eina de feina per fer un treball que va acceptar per sortir de les urgències econòmiques, un treball de pas, res seriós, però que ha esdevingut l'única sortida professional al seu abast. I la moto enmig de tot plegat és una espècie de símbol d'allò que no ha pogut assolir. Està cansat de ser només un "mensaka" a qui se li tanca la porta sense donar-li les gràcies, un "mensaka" que es desplaça només en moto i a qui, per tant, se'l pot arraconar en el caire de la carrete-

ra. David no està content amb el que té, ni tampoc admet la uniformitat d'un món homogeni on tot està dissenyat: *En el mundo está todo organizado...* —li diu al seu company Javier, mentre aquest el mira amb cara impassible— ... *como las patatas fritas del plato que comes. Todas cortaditas igual*". Però, malgrat la reflexió, David no és un rebel, es queixa, no està conforme amb el que és, però la força se li escapa per la boca. Per la boca i pels porros i la coca que consumeix amb el seu únic amic Ricardo, sota la mirada reprovadora de Bea.

Bea volia estudiar. És el que sempre ha volgut, però per pagar el pis que comparteix amb David no es pot permetre deixar la feina que la manté ocupada tot el dia. Estima David des de fa molts d'anys, des que eren més joves, però els ritmes vitals els han col·locat amb el pas del temps en dimensions diferents, i Bea en dóna les culpes a David. Segurament per això decideix fer-li el salt amb el mànager del grup, un tipus que cerca embutxacar-se uns quants doblers sense importar-li un mica l'esperit del grup. Bea sap que el que li passa és que la tristesa, la grisor d'una vida no desitjada, l'està ofegant el cor, a més sempre té la seva mare per fer-li veure el que ella ja sap: *Ayer tenías 18, mañana tendrás 30. No desaproveches el tiempo.*

Natalia és una "pija" amiga de Bea (malgrat tot el que les separa) i clienta dels magatzems. A més és l'al·lota de Fran, o potser, com ella confessa amb resignació: *Sólo soy la novia de Fran*. Enamorada del líder del grup, del qui canta, del més atractiu,

d'aquell amb qui les al·lotes es volen dur al llit després dels concerts.

Fran es deixa estimar per Natalia, però sobretot es deixa seduir per totes les admiradores que si li acosten. Vol l'èxit per damunt de tot, encara que la casa de discs exigeixi que per firmar el contracte hagin de canviar d'estil i hagin de acostar-se al tipus de música que fa Joaquín Sabina. Fran no té problemes en cantar alguna cosa semblada a *Pongamos que hablo de Madrid*, com tampoc tindria problema que el modelassin com a nova icona del pop nacional, en ser només una cara bonica cantant una balada endolcida, o convertir-se en qualsevol altre producte, sempre que tot plegat anàs acompanyat d'èxit, de triomf, de doblers...

Javier és cosí de Fran. Tots dos són de bona família. No frisen per independitzar-se ja que els doblers que amollen els pares són molt còmodes. No necessiten un sou per pagar les cases en què viuen, com fan David i Bea. Javier és bastant indolent, xerra només el que és necessari, en el grup no sembla prendre cap decisió, dins ca seva està anul·lat per la seva germana adolescent. Passa pel món de manera silenciosa, desapercebuda, sense deixar empremta. Però de cop, com qui no vol la cosa, s'ha de banyar i prendre part a la vida. Perquè un dia, de cop, s'enamora de Cristina, la cambrera d'un bar de barri. Passa pel bar, demana un cafè, mira Cristina... Ella també el mira... i llavors,

atemorit, se'n va. Fins que un dia ella li fa una de les declaracions d'amor més sinceres, més sensibles, més reals que s'han vist mai en el cinema. Javier sent que la llum dels ulls trists de Cristina es filtra fins al seu cor. Però aviat arribaran els núvols. Un dia, d'amagat i sense voler fer-ho, de la mateixa manera com ho ha fet tot a la vida, descobreix que la tristor amagada en els ulls de l'al·lota té forma d'heroïna. Cristina, a més de cambrera i de dona fantàstica, és ionqui.

Perquè Cristina només fa feina en el bar per poder comprar-se les dosis que necessita i que li ven Ricardo. Tan sols viu per arrebregar els diners que li permetin comprar les hores de quietud en forma de pols blanca. No té cap altre objectiu en la vida. Fins que un dia entra un jove en el bar, li demana un cafè i sent com la mira. I aquella mirada, encara que només sigui per un moment, li fa sentir-se com una princesa, millor encara que després d'haver-se injectat la dosi. Cristina per primer cop es permet somniar i encoratjada per tots els fracassos acumulats s'atreveix a dir a Javier que se n'ha enamorat perdudament. Però l'amor serveix només per alimentar els seus somnis, no és suficient per assaciar les necessitats del cos...

Bea i David, Fran i Natalia, i Javier i Cristina ja deixaren enrere els 20 anys i s'acosten ja als 30. No són el que havien pensat que serien i senten que el termini per assolir els objectius se'ls acaba, perquè saben que els anys donen l'aburgement de la maduresa.

Salvador García Ruiz, el realitzador, sap extreure la veritat que vessaven les pàgines de *Mensaka*, segona novel·la de Miguel Ángel Mañas, autor de la més coneguda *Historias del Kronen*, i fa que els seus personatges siguin observats per la càmera sense intervenir. Són les vides d'un joves de ciutat; l'acció es desenvolupa a Madrid, però la ciutat aquí és el que menys importa. Ells són un mirall de la vida dels joves de qualsevol ciutat del món.

Mensaka, la pel·lícula, va gaudir d'un considerable èxit, ajudat majorment pel boca-orella i va romandre a les pantalles moltes més setmanes del que cabia esperar per a una *opera prima* amb actors desconeguts. Després el realitzador ha continuat fent feina de manera bastant discreta. Discreta quant als èxits comercials, no quant a la qualitat cinematogràfica, ja que *El otro barrio* (2000) i *Las voces de la noche* (2003) són també dues excel·lents pel·lícules. Ara acaba de finalitzar el rodatge de *Castillos de cartón*, en què ha adaptat el text homònim d'Almudena Grandes. El resultat és prometedor, si tenim en compte les bones maneres amb què ha adaptat textos anteriors i que aquesta novel·la d'Almudena Grandes, tot i ser un text breu, és una de les millors obres d'una autora gairebé sempre magnífica.

Mensaka va servir també com a carta de presentació d'un grupet d'actors que, des de llavors, no han deixat de rodar i que han esdevingut figures de primer ordre en el star system nacional: Tristán Ulloa, Laia Marull, Lola Dueñas, Guillermo Toledo... ■

